

тримають в установах попереднього ув'язнення, направляти із переповнених СІЗО у виправні колонії, де створюються тимчасові слідчі ізолятори [7, с. 257].

Ця вказівка стосується тимчасових СІЗО на територіях виправних колоній. Але такої ж нормалізації зараз потребують й інші існуючі слідчі ізолятори, оскільки вони не відповідають нормам таких міжнародно-правових актів, як прийняті Радою Європи Європейські в'язничі правила, в основу яких покладено Мінімальні стандартні правила поводження з засудженими, що прийняті на першому Конгресі ООН у Женеві в 1955 р. і схвалені Економічною і Соціальною Радою в його резолюціях 663 (XXIV) від 31 липня 1957 р. і 2076 (LXII) від 13 травня 1977 р.; Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, прийнята і відкрита для підписання, ратифікації і приєднання резолюцією 39/46 Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1984 р., яка набрала чинності 26 червня 1987 р. [8, с. 9].

Список використаних джерел:

1. Про прокуратуру: Закон України від 4 грудня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийнятий 13 квітня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2013 р. – № 9-10. – Ст. 88.
3. Каркач П.М., Курочка М.Й., Іванов С.М. Контроль за додержанням законності в ході дізнання та досудового слідства: Навч. посіб. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2007. – 156с.
4. Комментарий к УПК РФ. – 3-е изд. – М.: Изд-во НОРМА. – 2003. – 1040 с.
5. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять дізнання та досудове слідство: Наказ Генерального прокурора України № 4 гн від 19.09.2005 р. – К., 2005. – 8 с.
6. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30 черв. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 360.
7. Каркач П.М. Організація роботи прокуратури міста, району: Методич. посіб. – Х.: Право, 2008. – 352 с.
8. Курило М.П., Фінько В.Д. Прокурорський нагляд за додержанням законів в установах для попереднього ув'язнення: Навч. посіб. – Суми: Вид-во «Слобожанщина», 1998. – 72 с.

Про деякі проблеми сучасної політики у сфері виконання покарань України

Крук О.М., заступник начальника центру спеціальної та фізичної підготовки НАВС

Важливим складником внутрішньої політики будь-якої держави є боротьба зі злочинністю, покликана знизити її рівень і забезпечити соціальний стан, що відповідає потребам безпеки суспільства від злочинності. Проте, варто з цього приводу погодитись з Г.Ю. Лесніковим та М.А. Лопашенко, які вважають, що у даному випадку мова ведеться про різні за вагомістю напрямки діяльності держави у цій сфері, визначення форм, завдань, змісту такої діяльності, встановлення державних органів, які ведуть боротьбу зі злочинністю й тісно пов'язаними з нею іншими видами антисуспільної поведінки [1, с. 8-9]. Більш того, слід при цьому враховувати й особливі риси сучасної правової системи України, пріоритетним у якій є євро інтеграційний вектор розвитку [2, с. 348],

зокрема, з урахуванням підписання Україною у червні 2014 р. економічної угоди про вступ до Європейського Союзу [3].

Як встановили А. Селіванов та О. Рябченко, залежно від засобів досягнення результатів боротьби із злочинністю державна політика поділяється на соціальний і правовий складники, основним суб'єктом якого є державна влада [4, с. 5].

У свою чергу, правова політика боротьби зі злочинністю складається зі стратегічних напрямків, характерні риси яких обумовлені предметом, зауваженнями й методами досягнення корисних для суспільства результатів [5, с. 305]. Такими напрямками («підсистемами»), на переконання П.Л. Фріса, є кримінально-правова, кримінально-процесуальна, кримінально-виконавча та кримінологічна політика [6, с. 11]. При цьому, як вірно зробив висновок В.І. Борисов, кримінологічний, кримінально-процесуальний і кримінально-виконавчий напрямки правової політики не рівнозначні за своїм впливом і місцем у боротьбі зі злочинністю, порівняно з напрямком кримінально-правовим [5, с. 306]. Останній, як один зі складників правової політики у цій сфері суспільних відносин, водночас є її системо-утворюючим елементом, а тому посідає домінуюче місце серед інших її напрямків. Зокрема, кримінально-правова політика є змістом кримінально-процесуальної політики і зумовлює підстави обрання відповідних форм її реалізації заходами останньої, а актуалізація певних видів покарань, визначених кримінальним законом, обумовлює зміст кримінально-виконавчої політики щодо їх виконання. Саме тому кримінально-процесуальний, кримінально-виконавчий і кримінологічний напрямки знаходяться під подвійним впливом загальної соціальних завдань політики держави в розгляді мій сфері і кримінально-правової політики [5, с. 306].

Поряд з цим, як зауважив П.Л. Фріс, необхідно визнати, що виділення вказаних напрямків є дещо умовним, оскільки ця державна політика реально становить собою, як правило, комплексне вирішення і соціальних, і правових завдань боротьби зі злочинністю, всі складники якої знаходяться (повинні знаходитись) між собою у функціональній залежності і взаємодії [6, с. 13].

При такому підході, на думку А.Ф. Крижановського, підтримання та зміцнення правового порядку в суспільстві в сучасних умовах як необхідної передумови ефективного функціонування розгалуженого правоохоронного і правозахисного механізму за участю інституцій держави і громадянського суспільства потребують ґрунтовного доктринального супроводження, планування і прогнозування, визначення стратегічної мети, головних завдань, форм і методів діяльності у цій сфері [7, с. 692]. При цьому, враховуючи, що зміст правової політики, що обумовлений волею народу (громадянського суспільства), фактично опосередковується, як справедливо підкреслюють М.Панов та Л. Герасіна, його повноваженим інституційним представником – державою, переважна її частина регулюється за допомогою права, законотворчого процесу, винесенням політико-правових рішень та втілюється у нормативні форми і спирається на міжнародно-правові принципи [8, с. 36]. Більш того, як вірно зробив висновок П.Л. Фріс, зазначений вид політики, реалізується на основі норм деяких галузей права, кожна з яких має свою специфіку та

накладає певний відбиток на форми й методи реалізації. Зокрема в теоретичному аспекті це дає підстави для виділення в політиці у сфері боротьби зі злочинністю, як цілісної соціально регулятивної системи, окремих її підсистем (елементів) – кримінально-правової, кримінально-процесуальної, кримінально-виконавчої та профілактичної (кримінологічної) політики [9, с. 8-9], що варто враховувати при формуванні та реалізації на практиці змісту політики у сфері виконання покарань України.

Список використаних джерел:

1. Лесников Г.Ю., Лопашенко Н.А. Понятие уголовной политики, ее содержание и принципы // Энциклопедия уголовного права. – Т. 1: Понятие уголовного права. – СПб.: Изд. проф. Малинина, 2005. – С. 4-144.
2. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О.В. Петришин, С.П. Погребняк, В.С. Смородинський та ін.; за ред. О.В. Петришина. – Х.: Право, 2014. – 368 с.
3. Про прийняття України асоційованим членом Європейського Союзу від 16.09. 2014 р. // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_bills_stand_laws.
4. Селіванов А., Рябенко О. Правова політика – важлива складова внутрішньої політики Української держави // Голос України. – 2007. - № 43. – 13 бер. – С. 4-5.
5. Борисов В. І. Державна політика у сфері боротьби зі злочинністю та її напрями / В. І. Борисов // Проблеми законності: Респ. міжвід. наук. зб. / відп. ред. В. Я. Тацій. – Х. : НЮАУ, 2009. – Вип. 100. – С. 305–312.
6. Фріс П.Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми. – К.: Атіка., 2005. – 332 с.
7. Крижановський А.Ф. Доктрина правового порядку в Україні: генезис, сучасний стан і перспективи // Правова доктрина України: у 5 т. – Х.: Право, 2013. – Т. 1: Загально-теоретична та історична юриспруденція / В.Я. Тацій, О.Д. Святоцький, С.І. Максимов та ін. – за заг. ред. О.В. Петришина. – 976 с.
8. Панов М., Герасіна Л. Правова політика як універсальний феномен соціального буття // Право України. – 2001. - № 8. – С. 35-41.
9. Фріс П. Л. Нарис історії кримінально-виконавчої політики України : [моногр.] / за заг. ред. М. В. Костицького. – К. : Атіка, 2005. – 124 с.

Щодо особливостей реалізації засудженими деяких суб'єктивних прав

Гуцуляк М.Я., старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування ННІПФПСКМ НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

Недостатня теоретична розробка проблеми правового статусу засуджених є однією з причин того, що в чинному законодавстві та відомчих нормативних актах деякі права та обов'язки засуджених формуються нечітко. Права засуджених визначається так, що їх реалізація зазвичай залежить від бажання працівників органу або установи виконання кримінальних покарань.

Поняття «правовий статус засуджених» нормами кримінально-виконавчого законодавства України не закріплено, хоча ч. 2 ст. 7 КВК України передбачає основи правового статусу засуджених і встановлює, що при виконанні покарань засуджені користуються всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, визначених законами України, Кримінально-виконавчим кодексом України і встановлених вироком суду [2, с. 29].